

Etapa 9 Piesne a príslovia

Príbeh 41 Dobrý pastier

Žalm 23

Čítaj

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: predstavenie príbehu pre toto stretnutie

Potrebujeme: Biblie alebo knihu Veľká výprava (obe dobrovoľné)

1. Začni túto etapu nájdением a prečítaním biblického veršu zo Žalmu 23:6: “Áno, dobrota a milosť budú ma sprevádzať po všetky dni môjho života. Vracat’ sa budem do domu Hospodina, pokiaľ budem žiť.”
2. Čo vám tento verš napovedá o dnešnom príbehu?
3. Spomína sa tam nejaká postava, alebo miesto?
4. Myslíte si, že viete o čom ten príbeh bude?
5. Pokúste sa deti povzbudiť k vnímaniu príbehu, snažte sa v nich vybudovať pocit očakávania.

Hudba

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: chváliť Boha

Potrebujeme: CD s pesničkami, alebo jednoduché hudobné nástroje a slová piesní (vytlačené alebo ppt)

Vyberte jednoduchú živú pieseň, ktorá sa môže stať „hymnou“ vašich stretnutí. Prípadne skúste vyberať piesne podľa témy, ktorú budete preberať.

Časová os

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: Určiť ako dnešný príbeh zapadá do veľkého Božieho príbehu a jeho ľudu

Potrebujeme: Knihu Veľká výprava, biblická časová os Cesta Bibliou

1. Kam, v rámci veľkého Božieho príbehu, zapadá tento príbeh? Otvorte knihu *Veľká výprava* na strane 55 a všimnite si časovú os v pravej časti strany. (Môžete spomenúť, že toto je časová os starého zákona a že časová os pre nový zákon sa nachádza ďalej. Ak deti nevedia ako je biblia rozdelená, popíšte im čo je to nový a starý zákon a ako je to celé rozdelené na jednotlivé knihy, kapitoly a verše).
2. Nájdite zvýraznený úsek, ktorý zobrazuje päť príbehov zo 9. etapy. Ako zapadá táto etapa do veľkého Božieho príbehu? Ako zapadá dnešný príbeh v rámci týchto piatich príbehoch?
3. Ak máte časovú os *Cestu Bibliou* pre skupinu, skúste zaradiť dnešný príbeh do kontextu veľkého Božieho príbehu. Bolo to na začiatku? Bolo to ,pred', alebo ,po' Ježišovi? Čo iné sa vtedy dialo?

Otázky na úvod

Dĺžka: 5-10 minút

Cieľ: úvod do premýšľania o biblickom texte a ukázať, že je aj dnes relevantný

- Videl si už obrázky alebo modely čudсных prístrojov, ktoré ťa oblečú, spravia ti raňajky, vezmú psa na vychádzku a urobia všetky domáce práce?!
- Zahraj sa na vynálezcu a vymysli fiktívny prístroj, ktorý ti bude dávať jedlo a pitie, ochráni a obráni ťa, poteší ťa a rozveselí a postará sa o teba. Aký je veľký? Aké zariadenia obsahuje?
- Poznáš niekoho, kto pre teba toto všetko - a viac - robí?

Hra

Dĺžka: 15 minút

Cieľ: aby sme lepšie spoznali slová Žalmu 23

Potrebujeme: Bibliu alebo vytlačený Žalm 23

1. Zahrajte si telefón.
2. Sadnite si do kruhu alebo do viacerých radov.
3. Nájdite si Žalm 23 a ukážte jednému dieťaťu verš 1, prečítajte tieto slová tomuto dieťaťu, ale šepkajte tak, aby ostatné deti nemohli počuť všetko, čo hovoríte.
4. Bez Biblie, toto dieťa zopakuje, čo najpresnejšie tento verš dieťaťu vedľa neho a tak ďalej, až kým každý nedostal správu. Spýtajte sa posledného dieťaťa, čo počulo, aby to povedalo nahlas, tak aby to všetci počuli.
5. Je to veľmi nepravdepodobné, že tá správa na konci bude dokonalá! Ak sa vám nepodarilo túto správu preniesť presne, zahrajte si to ešte raz, ale tentokrát povedzte veršik prvému dieťaťu nahlas a to povie správu vedľajšiemu dieťaťu zase nahlas a tak ďalej. Pomôžte deťom ako si tento veršik opakujú, ak ho nevedia zopakovať presne, tak aby všetci povedali tento veršik správne.
6. Môžete si túto hru zahrať znovu počas hodiny s ďalšími veršíkmi.

Čítajte

Čas: 10 minút

Cieľ: Počuť alebo prečítať príbeh z Biblie aby sme pochopili kam príbeh zapadá

Potrebujeme: Biblie, knihu *Veľká výprava*

1 Kde sa nachádzame

Ako chlapec sa Dávid staral o ovce svojho otca. Vedel, aké je pre pastiera dôležité, nájsť pre zvieratá jedlo a vodu - a aké to bolo, chrániť ich pred rôznymi nebezpečenstvami. Keď Dávid rozmýšľal o Bohu, videl ho ako úžasného pastiera a napísal túto pieseň.

2 Čítame Bibliu

Nájdime si spoločne Žalm 23. Buď môžete text prečítať vy, alebo vyberte jedno alebo dve deti, ktoré text nahlas prečíta.

3 Čo sa stalo potom?

Ľudia odvtedy používajú slová Dávidovej piesne (alebo 'žalmu') na to, aby Bohu povedali, aký k nemu majú vzťah.

Hľadajme v obrázkoch

Čas: 5-10 minút

Cieľ: objavujme biblický príbeh vizuálne

Potrebujeme: knihu *Veľká výprava*

1. Nájdite malý obrázok 'Dobrý pastier' na strane 60 v knihe *Veľká výprava*. Porozprávajte sa o tom, čo vidíte. Ako ten obrázok zobrazuje udalosti a ľudí, o ktorých ste čítali?
2. Nalistujte obrázky na stranách 57 a 58. Skúste prísť na to, ktorá časť znázorňuje 'Dobrý pastier'.
3. Nechajte deťom dosť času aby si mohli samé poprezerať obrázky. Vždy je čo objavovať.
4. Ako objavujú, skúste deti povzbudiť k tomu aby popisovali to čo vidia. Môžete im pomôcť jednoduchou otázkou:
  - Kto je na obrázku?
  - Čo sa práve deje?
  - Spomínate si, čo sa stalo predtým?
  - Viete prerozprávať náš príbeh, len pomocou toho, čo vám tento obrázok z príbehu pripomenul?
  - Čo si myslíte, že sa stane ďalej?

Objavujeme v Biblii

Čas: 10-15 minút

Cieľ: zistiť o čom hovorí táto časť Biblie

Potrebujeme: Knihu *Veľká Výprava*

Odpovedzte spoločne na otázky zo strany 60 z knihy *Veľká výprava*.

- Vedel by si povedať, aký bol Dávidov vzťah s Bohom podľa toho, čo tu píše?
- Ktorý verš tohto žalmu sa ti najviac páči? Nakresli k nemu obrázok.
- Dávid bol pastier (staral sa o ovečky) predtým, ako sa stal kráľom, takže pre neho bolo ľahké predstaviť si Boha ako dobrého pastiera. Ako si ty predstavuješ Boha? Ako priateľa, otca, učiteľa? Alebo máš inú predstavu?

Vedeli ste?

Čas: 5 minút

Cieľ: učíme sa o Biblii

Potrebujeme: Knihu *Veľká Výprava* (dobrovoľné)

Zistite viac o Biblii s pomocou týchto faktov.

Pastieri mali nebezpečnú a osamelú prácu, pracujúc dlhé hodiny na poliach a často spiac v noci vonku. Pastieri museli nájsť pre ovce a kozy trávu na jedenie, vodu, aby mali čo piť, a museli ich chrániť pred divými zvieratami a zlodejmi.

Vedenie V biblických časoch kráčal pastier pred ovcami; všetky ho nasledovali.

Boh pastier Biblia často opisuje Boha ako pastiera, ktorý sa verne o svoj ľud stará, bez ohľadu na ťažkosti. Prečítaj si Jána 10:11 a zisti, kto o sebe hovorí ako o 'Dobrom pastierovi'.

Zapamätaj si

Čas: 5-10 minút

Cieľ: naučiť sa biblický verš lekcie

Potrebujeme: vytlačený veršík pre každé dieťa

1. " Áno, dobrota a milosť budú ma sprevádzať po všetky dni môjho života. Vracat' sa budem do domu Hospodina, pokiaľ budem žiť." Žalm 23:6. (Ekumenický preklad)
2. Spoločne si vymyslíte ukazovačky k tomuto veršíku. Vyzvite deti, aby sa pomocou týchto ukazovačiek pokúsili niekoho tento veršík naučiť. Povedzte im, aby vám na budúci týždeň povedali, koľkých ľudí tento veršík naučili.

Pieseň

Čas: 5 minút

Cieľ: oslava Pána Boha

Potrebujeme: Hudobné nástroje, piesne

Zaspievajte spolu oslavnú pieseň

Otázky

Čas: 10-15 minút

Cieľ: získať odpovede na naše otázky a otázky druhých

Potrebujeme: Veľkú výpravu a prístup na web

Pri každej etape v knihe sú otázky detí s tým, že odpovede rôznych ľudí môžeme nájsť na stránke www.velkavyprava.sk

Povzbudzujme deti, aby kládli rôzne zvedavé otázky. Skúste na ne odpovedať spoločne, pýtajte sa na názory ostatných detí. Prizvite si niekoho na túto časť stretnutia, aby povedal deťom svoj názor.

1. Naše otázky

Niektoré deti už možno budú mať nejaké otázky ohľadom dnešného príbehu. Ak áno, povzbudte aby sa so svojimi myšlienkami podelili so skupinou.

Vyvstáva z tohto príbehu nejaká ústredná otázka? Čomu deti nerozumeli? Môže sa im zdať, že niektoré veci sú veľmi nepravdepodobné, ba až nemožné; alebo jednoducho nerozumejú niektorým slovám a vetám. Môžu mať veľa otázok, povzbudte ich aby sa pýtali!

2. Naše odpovede

Skúste prísť spoločne na odpovede na vaše otázky. Ak je vás príliš veľa, rozdeľte sa do menších skupín, najlepšie s dospelým vedúcim pre každú skupinku. Ak je vás menej, zostaňte spolu a rozprávajte sa o vašich otázkach, o tom, ako by ste odpovedali. Zapájajte sa do diskusie, ale snažte sa im nepovedať odpovede príliš rýchlo.

3. Otázky iných

Povedzte deťom o Mayi a prečítajte jeho otázku Toto sa stalo, keď si Maya spolu so svojou starou mamou Christine čítali tento biblický príbeh:

Sedemročná Maya má rada umenie.

Maya sa spýtala: “Prečo je časť o ovciach a časť o ľuďoch?”

4. Odpovede iných

Christine odpovedala: “Myslím si, že je to všetko naozaj o ľuďoch. Myslím si, že človek, ktorý to napísal, musel rozmýšľať nad tým, aké to asi je, byť ovcou.

A, ak by ovcou bol, aké by to bolo, ak by Boh bol jeho pastierom. Ako by sa o neho Boh staral? Bol by Boh dobrým pastierom? Ak sa pozrieš na časť, ktorá sa ti najviac páčila (verš 6), vidíš, že si myslel, že Boh by

bol veľmi dobrým pastierom. A človek, ktorý tento žalm napísal, chcel naozaj stráviť celý svoj život s tým, že sa o neho Boh stará.”

Vyskúšaj

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli nad tým, ako dnešný príbeh súvisí s našimi životmi

1. Spoločne si skúste napísať svoj vlastný žalm pomocou vlastných slov chvály a odpovede, alebo si vyberte verše z Biblie ako základ. Pamätajte si, že Dávid svoje piesne a žalmy písal, aby ukázal, čo si myslel a čo cítil, a aby vyjadril, čo chcel povedať Bohu. Použite tieto počiatočné body aj vo svojom vlastnom žalme.
2. Môžete tam zahrnúť:
  - niečo dobré, čo pre vás Boh urobil: toto môže byť hocičo dobré, čo sa ti stalo;
  - aký si myslíte, že Boh je, kto je a čo robí;
  - spôsob, ktorým oslavujete dobré veci;
  - niečo, čo chcete, aby Boh pre vás urobil.
3. Povedzte si svoj žalm vždy, keď budete spolu prechádzať Veľkou výpravou.

Kreatívna aktívia

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme si uvedomili, že keď dôverujeme Bohu dokážeme spraviť dobré rozhodnutia

Potrebujeme: pesnička na základe Žalmu 23 (napr. Lámačské chvály – Pán Je môj pastier) a nejaký prostriedok ako ju deťom pustiť

1. Vysvetlite, že aj keď Dávid bol často v nebezpečenstve a musel robiť rôzne náročné rozhodnutia, Dávid v tom všetkom vždy dôveroval Bohu. V jeho žalmoch chváli Boha za jeho vedenie a ochranu.
2. Pustite deťom pieseň na základe Žalmu 23 a vyzvite ich, aby dobre počúvali.

3. Povedzte deťom, aby nakreslili obrázky, ktoré im napadnú ako počúvajú túto pieseň.
4. Povzbudte ich, aby svoje obrázky ukázali skupine, ak chcú. Dajte im čas, aby si tieto obrázky dokončili, alebo aby sa potichu modlili.
5. Spoločne sa modlite: “Drahý Pán Boh, náš ochranca, prosím pomôž nám robiť správne rozhodnutia a žiť tvojou cestou. Ďakujem, že nás miluješ a vedieš nás, keď Ťa nasledujeme. Amen.”

Hovor s Bohom

Čas: 5 minút

Cieľ: tráviť čas s Bohom a rozjímať nad dnešným biblickým príbehom.

1. Spýtajte sa detí: “Ktorá je tvoja obľúbená časť tohto žalmu?”
2. Použite Dávidove slová ako svoju vlastnú modlitbu Bohu.

Pred odchodom

Čas: 5 minút

Cieľ: zamyslenie, čo sme všetko objavili

Potrebujeme: hodnotiaci hárok, alebo graf pokroku

1. Po každom stretnutí si vyznačte, ktorú časť Biblie ste objavovali
2. Dnešný objav si napíšte do hodnotiaceho hároku slovami, alebo obrázkom.

Etapa 9 Piesne a príslovia

Príbeh 42 Prosím, odpusti mi!

Žalm 51:3-15

Čítaj

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: predstavenie príbehu pre toto stretnutie

Potrebujeme: Biblie alebo knihu Veľká výprava (obe dobrovoľné)

1. Začni túto etapu nájdением a prečítaním biblického veršu zo Žalmu 51:14: "Vráť mi radosť z tvojej spásy a podpri ma duchom poslušnosti!"
2. Čo vám tento verš napovedá o dnešnom príbehu?
3. Spomína sa tam nejaká postava, alebo miesto?
4. Myslíte si, že viete o čom ten príbeh bude?
5. Pokúste sa deti povzbudiť k vnímaniu príbehu, snažte sa v nich vybudovať pocit očakávania.

Hudba

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: chváliť Boha

Potrebujeme: CD s pesničkami, alebo jednoduché hudobné nástroje a slová piesní (vytlačené alebo ppt)

Vyberte jednoduchú živú pieseň, ktorá sa môže stať „hymnou“ vašich stretnutí. Prípadne skúste vyberať piesne podľa témy, ktorú budete preberať.

Časová os

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: Určiť ako dnešný príbeh zapadá do veľkého Božieho príbehu a jeho ľudu

Potrebujeme: Knihu Veľká výprava, biblická časová os Cesta Bibliou

1. Kam, v rámci veľkého Božieho príbehu, zapadá tento príbeh? Otvorte knihu *Veľká výprava* na strane 55 a všimnite si časovú os v pravej časti strany. (Môžete spomenúť, že toto je časová os starého zákona a že časová os pre nový zákon sa nachádza ďalej. Ak deti nevedia ako je biblia rozdelená, popíšte im čo je to nový a starý zákon a ako je to celé rozdelené na jednotlivé knihy, kapitoly a verše).
2. Nájdite zvýraznený úsek, ktorý zobrazuje päť príbehov zo 9. etapy. Ako zapadá táto etapa do veľkého Božieho príbehu? Ako zapadá dnešný príbeh v rámci týchto piatich príbehoch?
3. Ak máte časovú os *Cestu Bibliou* pre skupinu, skúste zaradiť dnešný príbeh do kontextu veľkého Božieho príbehu. Bolo to na začiatku? Bolo to ,pred‘, alebo ,po‘ Ježišovi? Čo iné sa vtedy dialo?

Otázky na úvod

Dĺžka: 5-10 minút

Cieľ: úvod do premýšľania o biblickom texte a ukázať, že je aj dnes relevantný

- Predstav si, že niekto z tvojho futbalového družstva nevyužije šancu na jasný gól a prehrá zápas. Alebo, že ťa niekto v škole obviní z niečoho, čo si neurobil. Aký to je pocit?
- Darí sa ti ľahko odpustiť niekomu, kto ťa nahneval alebo ti nejako ublížil? Pomôže ti, ak za tebou pride a povie “prepáč”?
- A čo keď je to naopak? Čo ak ty si ten, kto urobil zle? Je pre teba jednoduché povedať “prepáč” a poprosiť niekoho o odpustenie?

Experiment

Dĺžka: 15 minút

Cieľ: aby sme ukázali, že Božie odpustenie je úplné

Potrebujeme: sérum na vyvolávanie fotiek (sodium thiosulphate, dostanete ho na internete alebo v niektorých obchodoch, kde vyvolávajú fotky), jódovú tinktúru (dostať v lekární), bielu látkovú vreckovku, misku s čistou vodou, misku na sérum na vyvolávanie fotiek (pamätajte si ktorá je ktorá), plastové rukavice, plastový obrus na stôl

1. Prečítajte si inštrukcie na všetkých chemikáliách, ktoré na tento experiment potrebujete. Dávajte pozor, aby s nimi deti nenarábali a aby ste ich bezpečne odstránili na konci experimentu.
2. Rozhodnite sa, či chcete tento experiment robiť pred alebo po tom, ako si prečítate biblický príbeh – alebo ho môžete spraviť dvakrát a pozorovať ako sa porozumenie detí vo vašej skupine prehĺbi počas hodiny. Budete robiť dramatickú demonštráciu, ktorá naozaj zanechá dojem dokonca aj keď už viete, čo sa stane! Vyžaduje si to však čas na prípravu, tak na to nezabudnite, aby ste mali dost' času pripraviť si všetko potrebné a ideálne si to aj dopredu vyskúšať, aby ste vedeli, čo robiť.
3. Zašpiňte vreckovky jódom (môžete ním napísať aj slová). Pripodobnite to tomu, keď my robíme zlé veci. Poproste deti, aby skúsili tú vreckovku očistiť.
4. Namočte vreckovku do vody a pretrite ju, ako by ste sa snažili škvrnu odstrániť. Namiesto toho, aby škvrna zošla, vreckovka aj voda budú vyzeráť ešte špinavšie. Keď nežijeme tak, ako Boh chce, aby sme žili, nedokážeme to napraviť alebo sa očistiť sami.
5. Dajte vreckovku do vedľajšej misky s fotografickým sérom a pozorujte ako škvrna úplne zmizne. Prirovnajte to k Božiemu odpusteniu: keď sa ospravedlníme, on nám odpúšťa a robí nás úplne čistými a novými, presne tak ako je čistá táto látka.

Čítajte

Čas: 10 minút

Ciel': Počuť alebo prečítať príbeh z Biblie aby sme pochopili kam príbeh zapadá

Potrebujeme: Biblie, knihu *Veľká výprava*

1 Kde sa nachádzame

Dávid písal piesne a básne, ktoré voláme žalmy. Stal sa veľkým a dobrým kráľom, bol bohatý a mocný, ale urobil niekoľko veľmi zlých vecí. Chcel si vziať za ženu jednu krásnu ženu. Ale ona už bola vydatá. Dávid to zariadil tak, aby jej manžel zomrel vo vojne a on si vzal tú krásnu ženu za manželku. Dávid si myslel, že o tom nikto nevie. Ale Boh to vedel! Keď si potom Dávid uvedomil, ako veľmi porušil Božie pravidlá a ako veľmi Boha sklamal, hneď mu bolo jasné, že potrebuje jeho odpustenie.

2 Čítame Bibliu

Nájdime si spoločne Žalm 51:3-15. Buď môžete text prečítať vy, alebo vyberte jedno alebo dve deti, ktoré text nahlas prečíta.

3 Čo sa stalo potom?

Dávid ľutoval, čo urobil zle a prosil Boha o odpustenie. Boh počul jeho modlitbu a odpustil mu. Ale nebolo to take jednoduché a Dávid musel niesť následky toho, čo urobil. Syn, ktorý sa narodil jemu a jeho manželke, zomrel. A neskôr, keď chcel Dávid postaviť charm, kde by sa ľudia mohli chodiť modliť a uctievať Boha, Boh povedal "nie".

Hľadajme v obrázkoch

Čas: 5-10 minút

Cieľ: objavujme biblický príbeh vizuálne

Potrebujeme: knihu *Veľká výprava*

1. Nájdite malý obrázok 'Prosím, odpusti mi!' na strane 56 v knihe *Veľká výprava*. Porozprávajte sa o tom, čo vidíte. Ako ten obrázok zobrazuje udalosti a ľudí, o ktorých ste čítali?
2. Nalistujte obrázky na stranách 57 a 58. Skúste prísť na to, ktorá časť znázorňuje 'Prosím, odpusti mi!'.
3. Nechajte deťom dosť času aby si mohli samé poprezerat' obrázky. Vždy je čo objavovať.
4. Ako objavujú, skúste deti povzbudiť k tomu aby popisovali to čo vidia. Môžete im pomôcť jednoduchou otázkou:
  - Kto je na obrázku?
  - Čo sa práve deje?
  - Spomínate si, čo sa stalo predtým?
  - Viete prerozprávať náš príbeh, len pomocou toho, čo vám tento obrázok z príbehu pripomenul?
  - Čo si myslíte, že sa stane ďalej

Objavujeme v Biblii

Čas: 10-15 minút

Cieľ: zistiť o čom hovorí táto časť Biblie

Potrebujeme: knihu *Veľká Výprava*

Odpovedzte spoločne na otázky zo strany 59 z knihy *Veľká výprava*.

- Ktoré slová v týchto biblických veršoch ukazujú, že Dávid vedel, že urobil zle?
- Spočítaj, o koľko vecí prosí Dávid Boha. Čo Bohu sľubuje?
- Čo môžeš pre Boha urobiť, aby si ukázal, že ho miluješ?

Vedeli ste?

Čas: 5 minút

Cieľ: učíme sa o Biblii

Potrebujeme: Knihu *Veľká Výprava* (dobrovoľné)

Zistite viac o Biblii s pomocou týchto faktov.

Hriech Slovo “hriech” znamená urobiť niečo, čo nie je podľa Božieho plánu. V Rimanom 3:23 je napísané, že všetci ľudia zhrešili. Všetci ľudia niekedy neposlúchajú Boha, aj keď možno nie tak, ako Dávid. Ale máme aj dobrú správu. Pozri si “Veľký Boží plán” (strana 85) a dozvieš sa viac.

Žalmy sú jedna kniha Biblie. Je to niečo ako spevník, alebo kniha poézie. Až 73 zo všetkých 150 žalmov pravdepodobne napísal Dávid.

Yzop Toto slovo sa používa ako názov niekoľkých druhov rastlín v Biblii. Bol to nejaký druh kríka, niečo ako majorán alebo kapary, ale pravdepodobne to nebola tá malá bylinka, ktorú voláme yzop dnes.

Zapamätaj si

Čas: 5-10 minút

Cieľ: naučiť sa biblický verš lekcie

Potrebujeme: vytlačený veršík pre každé dieťa

1. " Vráť mi radosť z tvojej spásy a podopri ma duchom poslušnosti!"
Žalm 51:14. (Ekumenický preklad)
2. Postavte sa do radu za sebou a predstierajte ako by ste kráčali po schodoch. Na každý krok povedzte jedno slovo z veršíka. Zopakujte ako budete kráčať „dolu“.

Pieseň

Čas: 5 minút

Cieľ: oslava Pána Boha

Potrebujeme: Hudobné nástroje, piesne

Zaspievajte spolu oslavnú pieseň

Otázky

Čas: 10-15 minút

Cieľ: získať odpovede na naše otázky a otázky druhých

Potrebujeme: Veľkú výpravu a prístup na web

Pri každej etape v knihe sú otázky detí s tým, že odpovede rôznych ľudí môžeme nájsť na stránke www.velkavyprava.sk

Povzbudzujeme deti, aby kládli rôzne zvedavé otázky. Skúste na ne odpovedať spoločne, pýtajte sa na názory ostatných detí. Prizvite si niekoho na túto časť stretnutia, aby povedal deťom svoj názor.

1. Naše otázky

Niektoré deti už možno budú mať nejaké otázky ohľadom dnešného príbehu. Ak áno, povzbudte aby sa so svojimi myšlienkami podelili so skupinou.

Vyvstáva z tohto príbehu nejaká ústredná otázka? Čomu deti nerozumeli? Môže sa im zdať, že niektoré veci sú veľmi nepravdepodobné, ba až nemožné; alebo jednoducho nerozumejú niektorým slovám a vetám. Môžu mať veľa otázok, povzbudte ich aby sa pýtali!

2. Naše odpovede

Skúste prísť spoločne na odpovede na vaše otázky. Ak je vás príliš veľa, rozdeľte sa do menších skupín, najlepšie s dospelým vedúcim pre každú skupinku. Ak je vás menej, zostaňte spolu a rozprávajte sa o vašich otázkach, o tom, ako by ste odpovedali. Zapájajte sa do diskusie, ale snažte sa im nepovedať odpovede príliš rýchlo.

3. Otázky iných

Povedzte deťom o Samovi a prečítajte jeho otázku. Toto sa stalo, keď si Sam spolu so svojou mamou Wendy čítali príbeh 'Prosím, odpusti mi!'

Sám má 9 rokov a má rád futbal.

Sam a Wendy mali iný biblický preklad ako ten, ktorý bol použitý v knihe Veľká výprava, takže prvé Samove otázky boli o význame niektorých slov.

Rozprávali sa o tomto:

4. Odpovede iných

Sam: “Čo sú to 'previnenia'?”

Wendy: “To isté, čo 'hriech': spraviť niečo zlé voči Bohu.”

Sam: “A čo 'vina'?”

Wendy: “To je tiež to isté, ako hriech.”

Sam: “Takže stále dokola vraví 'odpusti mi moje hriechy'?”

Wendy: “Presne!”

Sam: “Áha, chápem. Takže je to o prosení Ježiša o odpustenie?”

Wendy: “Je to o Dávidovi, ktorý prosí Boha o odpustenie svojich hriechov, takže to bolo pred Ježišovým časom. Ale aj vtedy bol Boh milosrdným Bohom.

Dávid to vedel a prosil Boha, aby mu odpustil, pretože vedel, že iba Boh dokáže zmazať všetky jeho hriechy. A Dávid vedel, že to Boh nerobí len pre náš zisk, ale pretože je milosrdným Bohom. Aj dnes je stále milosrdným Bohom - stále čaká na to, aby sme sa vrátili do vzťahu s ním. Keď Ježiš zomrel a opäť vstal, Boh zaplatil tú najväčšiu cenu za to, aby sme už nikdy od neho nemuseli byť odlúčení.”

Vyskúšaj

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli nad tým, ako dnešný príbeh súvisí s našimi životmi

Potrebujeme: mydlo, vodu, uterák

1. Znázorníte slová tohto žalmu. Poproste Boha, aby vám ukázal, čo nerobíte správne. Keď ste pripravený, poproste Boha o odpustenie.
2. Umyte si ruky (alebo predstierajte, že si umývate ruky, ak nemáte mydlo a vodu) a poproste Boha, aby takisto zmyl všetky zlé veci, ktoré ste urobili.
3. Nakreslite srdiečko do mydlovej peny na svojich rukách. Poproste Boha, aby vám pomohol vydržať blízko pri ňom celý život.
4. Keď si budete utierať ruky, ďakujte Bohu, že vám odpustil!

Kreatívna aktívia

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme si uvedomili, aký má dnešný príbeh dopad na náš život

Potrebujeme: veľký kus papiera, potreby na kreslenie

1. Zvoľte si niektoré verše zo Žalmu 51 a napíšte každý z nich na veľký kus papiera tak, aby bolo pod ním aj nad ním miesto na ilustrácie.
2. Rozdeľte deti do dvojíc a trojíc a dajte každej skupine iný kus papiera. Vysvetlite im, že toto sú všetko slová, ktoré Dávid napísal vo svojom žalme, v ktorom chcel Bohu povedať “prepáč”.
3. Povedzte deťom, aby sa nad svojim veršom zamysleli a aby potom nakreslili obrázok alebo diagram, ktorým by tento verš ilustrovali.
4. Pozvite jednotlivé skupiny, aby ukázali ostatným svoj výtvor.

Hovor s Bohom

Čas: 5 minút

Cieľ: tráviť čas s Bohom a rozjímať nad dnešným biblickým príbehom.

1. Spýtajte sa detí: “Vedeli by ste napísať podobnú básničku alebo pesničku ako Dávid?” Použite svoj vlastný žalm ako modlitbu k Bohu.

Pred odchodom

Čas: 5 minút

Cieľ: zamyslenie, čo sme všetko objavili

Potrebujeme: hodnotiaci hárok, alebo graf pokroku

1. Po každom stretnutí si vyznačte, ktorú časť Biblie ste objavovali
2. Dnešný objav si napíšte do hodnotiaceho hároku slovami, alebo obrázkom.

Etapa 9 Piesne a príslovia

Príbeh 43 Dobroreč Hospodinovi!

Žalm 103:1-14

Čítaj

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: predstavenie príbehu pre toto stretnutie

Potrebujeme: Biblie alebo knihu Veľká výprava (obe dobrovoľné)

1. Začni túto etapu nájdением a prečítaním biblického veršu zo Žalmu 103:2. "Dobroreč Hospodinovi, moja duša, nezabúdaj na nijaké z jeho dobrodení."
2. Čo vám tento verš napovedá o dnešnom príbehu?
3. Spomína sa tam nejaká postava, alebo miesto?
4. Myslíte si, že viete o čom ten príbeh bude?
5. Pokúste sa deti povzbudiť k vnímaniu príbehu, snažte sa v nich vybudovať pocit očakávania.

Hudba

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: chváliť Boha

Potrebujeme: CD s pesničkami, alebo jednoduché hudobné nástroje a slová piesní (vytlačené alebo ppt)

Vyberte jednoduchú živú pieseň, ktorá sa môže stať „hymnou“ vašich stretnutí. Prípadne skúste vyberať piesne podľa témy, ktorú budete preberať.

Časová os

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: Určiť ako dnešný príbeh zapadá do veľkého Božieho príbehu a jeho ľudu

Potrebujeme: Knihu Veľká výprava, biblická časová os Cesta Bibliou

1. Kam, v rámci veľkého Božieho príbehu, zapadá tento príbeh? Otvorte knihu *Veľká výprava* na strane 55 a všimnite si časovú os v pravej časti strany. (Môžete spomenúť, že toto je časová os starého zákona a že časová os pre nový zákon sa nachádza ďalej. Ak deti nevedia ako je biblia rozdelená, popíšte im čo je to nový a starý zákon a ako je to celé rozdelené na jednotlivé knihy, kapitoly a verše).
2. Nájdite zvýraznený úsek, ktorý zobrazuje päť príbehov zo 9. etapy. Ako zapadá táto etapa do veľkého Božieho príbehu? Ako zapadá dnešný príbeh v rámci týchto piatich príbehoch?
3. Ak máte časovú os *Cestu Bibliou* pre skupinu, skúste zaradiť dnešný príbeh do kontextu veľkého Božieho príbehu. Bolo to na začiatku? Bolo to ,pred', alebo ,po' Ježišovi? Čo iné sa vtedy dialo?

Otázky na úvod

Dĺžka: 5-10 minút

Cieľ: úvod do premýšľania o biblickom texte a ukázať, že je aj dnes relevantný

- Sú tvoji učitelia a iní dospelí skúpi na chválu, alebo ťa chvália štedro? Ako často hovoria "Dobrá práca!", "To je skvelé!" alebo "Výborné!"? Aké to je, keď ťa pochvália?
- Ako často hovoríš takéto veci svojim kamarátom a svojej rodine? Ako sa správajú, keď im poďakuješ a povieš im niečo pekné? Ako sa pri tom cítiš ty?
- A čo Boh? Si skúpy alebo štedrý so svojou chválou jemu? Alebo je to niečo, nad čím sa ani veľmi nerozmýšľal?

Experiment

Dĺžka: 15 minút

Cieľ: aby sme vedeli, že naša sila prichádza od Boha

1. Povedzte, že žalm, ktorý si dnes budete čítať hovorí o tom, že Boh nám dáva silu ako „mladému orlovi“. Toto kontrastuje s vtákmi slabšej národy v inom žalme, Žalm 120:6-7. Ukážte deťom štyrmi rôznymi pohybmi tieto štyri rôzne vtáky:
Sova (Pretrite si oči, akoby bolo svetlo v miestnosti príliš silné.)
Pelikán (Tlesknite ramenami a rukami, akoby boli obrovský zobák.)
Vrabec (Čupnite si a zobte.)
Orol (Robte veľké pohyby celými ramenami akoby to boli obrovské krídla.)
2. Vyberte dobrovoľníka, ktorý sa postaví do stredu miestnosti a vyberie si jedného z daných vtákov. Zvyšok skupiny sa postaví okolo a spýta sa: „Si mocný vták?“ Dobrovoľník zareaguje podľa toho, akého vtáka si vybral. Ak si vybrali sovu, pelikána alebo vrabca, musia povedať, „Nie, som sova/pelikán/vrabec.“ a všetci musia spraviť ukazovačku toho vtáka. Ak si vybrali orla, musia povedať: „Áno, som mocný orol.“ a začne všetkých naháňať. Koho chytí, ten bude v najbližšom kole v strede.

Čítajte

Čas: 10 minút

Cieľ: Počuť alebo prečítať príbeh z Biblie aby sme pochopili kam príbeh zapadá

Potrebujeme: Biblie, knihu *Veľká výprava*

1 Kde sa nachádzame

V tejto piesni začína autor premýšľaním nad tým, koľko toho pre neho Boh spravil - avšak onedlho sa nadchne ešte viac, keď si uvedomí, aká je Božia láska pre 'všetkých, čo ho uctieajú'.

2 Čítame Bibliu

Nájdime si spoločne Žalm 103:1-14. Buď môžete text prečítať vy, alebo vyberte jedno alebo dve deti, ktoré text nahlas prečíta.

3 Čo sa stalo potom?

Táto pieseň pozýva každého a všetko, aby prišli a chválili Boha - anjelov, všetkých nasledovníkov Boha aj všetko stvorenstvo.

Hľadajme v obrázkoch

Čas: 5-10 minút

Cieľ: objavujme biblický príbeh vizuálne

Potrebujeme: knihu *Veľká výprava*

1. Nájdite malý obrázok 'Dobroreč Hospodinovi!' na strane 60 v knihe *Veľká výprava*. Porozprávajte sa o tom, čo vidíte. Ako ten obrázok zobrazuje udalosti a ľudí, o ktorých ste čítali?
2. Nalistujte obrázky na stranách 57 a 58. Skúste prísť na to, ktorá časť znázorňuje 'Dobroreč Hospodinovi!'.
3. Nechajte deťom dosť času aby si mohli samé popozerať obrázky. Vždy je čo objavovať.
4. Ako objavujú, skúste deti povzbudiť k tomu aby popisovali to čo vidia. Môžete im pomôcť jednoduchou otázkou:
  - Kto je na obrázku?
  - Čo sa práve deje?
  - Spomínate si, čo sa stalo predtým?
  - Viete prerozprávať náš príbeh, len pomocou toho, čo vám tento obrázok z príbehu pripomenul?
  - Čo si myslíte, že sa stane ďalej

Objavujeme v Biblii

Čas: 10-15 minút

Cieľ: zistiť o čom hovorí táto časť Biblie

Potrebujeme: Knihu *Veľká Výprava*

Odpovedzte spoločne na otázky zo strany 60 z knihy *Veľká výprava*.

- Si rád, keď ti niekto povie: „dobrá práca“, „ide ti to“ alebo „perfektne“?
- Keď sa rozprávaš s Bohom, hovoríš s ním, ako keby bol tvoj najlepší kamarát? Čo ťa trápi? Z čoho sa tešíš? Čo ti je ľúto? Povedz to Bohu.
- Ako je Boh opísaný v týchto veršoch?

Vedeli ste?

Čas: 5 minút

Cieľ: učíme sa o Biblii

Potrebujeme: Knihu *Veľká Výprava* (dobrovoľné)

Zistite viac o Biblii s pomocou týchto faktov.

Kniha Žalmov Do knihy Žalmov v Biblii bolo zozbieraných 150 žalmov, no aj na miestach v ďalších knihách Biblie nájdeme použité modlitby a žalmy podobného štýlu. Dokážeš spolu so svojim Sprievodcom nejaké v Biblii nájsť?

Pieseň Slovo 'žalm' znamená 'pre hru na harfe' alebo 'pre hru na strunovom nástroji'.

Autor Žalm 103 je jednou z piesní, ktorú pravdepodobne napísal Dávid.

Zapamätaj si

Čas: 5-10 minút

Cieľ: naučiť sa biblický verš lekcie

Potrebujeme: vytlačený veršík pre každé dieťa

1. " Dobroreč Hospodinovi, moja duša, nezabúdaj na nijaké z jeho dobrodení!" Žalm 103:2. (Ekumenický preklad)
2. Dajte kópiu tohto verša každému dieťaťu a prečítajte si ho spoločne niekoľkokrát. Povzbudte deti, aby sa opýtali svojich kamarátov, členov rodín alebo zboru, ktorých poznajú, či a prečo súhlasia s týmto veršom.

Pieseň

Čas: 5 minút

Cieľ: oslava Pána Boha

Potrebuje: Hudobné nástroje, piesne

Zaspievajte spolu oslavnú pieseň

Otázky

Čas: 10-15 minút

Cieľ: získať odpovede na naše otázky a otázky druhých

Potrebuje: Veľkú výpravu a prístup na web

Pri každej etape v knihe sú otázky detí s tým, že odpovede rôznych ľudí môžeme nájsť na stránke www.velkavyprava.sk

Povzbudzujme deti, aby kládli rôzne zvedavé otázky. Skúste na ne odpovedať spoločne, pýtajte sa na názory ostatných detí. Prizvite si niekoho na túto časť stretnutia, aby povedal deťom svoj názor.

1. Naše otázky

Niektoré deti už možno budú mať nejaké otázky ohľadom dnešného príbehu. Ak áno, povzbudte aby sa so svojimi myšlienkami podelili so skupinou.

Vyvstáva z tohto príbehu nejaká ústredná otázka? Čomu deti nerozumeli? Môže sa im zdať, že niektoré veci sú veľmi nepravdepodobné, ba až nemožné; alebo jednoducho nerozumejú niektorým slovám a vetám. Môžu mať veľa otázok, povzbudte ich aby sa pýtali!

2. Naše odpovede

Skúste prísť spoločne na odpovede na vaše otázky. Ak je vás príliš veľa, rozdeľte sa do menších skupín, najlepšie s dospelým vedúcim pre každú skupinku. Ak je vás menej, zostaňte spolu a rozprávajte sa o

vašich otázkach, o tom, ako by ste odpovedali. Zapájajte sa do diskusie, ale snažte sa im nepovedať odpovede príliš rýchlo.

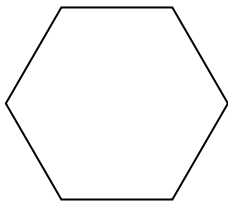
Vyskúšaj

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli nad tým, ako dnešný príbeh súvisí s našimi životmi

Potrebujeme: rôzne farebné papiere, papier ako podklad, lepiacu pásku

1. Koľkými rôznymi slovami dokážeš opísať Boha? Sprav si zoznam slov vďaka a chvály.
2. Nájdi si veľa rôznych kusov papiera - v rôznych farbách a s rôznymi vzormi.
3. Urob si z kartóna vzor šesťuholníka, ako môžeš vidieť nižšie, a použi ho na vystrihnutie viacerých rôznych tvarov z papiera.

4. Na každý šesťuholník napíš jedno zo svojich 'Božích' slov.
5. Následne daj tieto tvary opatrne dokopy, aby do seba zapadali. Nalep ich na čistý papier, aby ti vznikla mozaika chvály pre Boha.

Hovor s Bohom

Čas: 5 minút

Cieľ: tráviť čas s Bohom a rozjímať nad dnešným biblickým príbehom.

1. Spýtajte sa detí: "Sú v žalmoch verše, ktoré hovoria to, čo chceš povedať aj ty?"
2. Použi Dávidove slová ako svoje vlastné slová chvály Boha.

Pred odchodom

Čas: 5 minút

Cieľ: zamyslenie, čo sme všetko objavili

Potrebujeme: hodnotiaci hárok, alebo graf pokroku

1. Po každom stretnutí si vyznačte, ktorú časť Biblie ste objavovali
2. Dnešný objav si napíšte do hodnotiaceho hároku slovami, alebo obrázkom.

Etapa 9 Piesne a príslovia

Príbeh 44 Bud' múdry!

Príslovia 3:1-8

Čítaj

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: predstavenie príbehu pre toto stretnutie

Potrebujeme: Biblie alebo knihu Veľká výprava (obe dobrovoľné)

1. Začni túto etapu nájdением a prečítaním biblického veršu z Prísloví 3:6.
“Na všetkých svojich cestách ho poznávaj a on sám ti urovná chodníky.”
2. Čo vám tento verš napovedá o dnešnom príbehu?
3. Spomína sa tam nejaká postava, alebo miesto?
4. Myslíte si, že viete o čom ten príbeh bude?
5. Pokúste sa deti povzbudiť k vnímaniu príbehu, snažte sa v nich vybudovať pocit očakávania.

Hudba

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: chváliť Boha

Potrebujeme: CD s pesničkami, alebo jednoduché hudobné nástroje a slová piesní (vytlačené alebo ppt)

Vyberte jednoduchú živú pieseň, ktorá sa môže stať „hymnou“ vašich stretnutí. Prípadne skúste vyberať piesne podľa témy, ktorú budete preberať.

Časová os

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: Určiť ako dnešný príbeh zapadá do veľkého Božieho príbehu a jeho ľudu

Potrebujeme: Knihu Veľká výprava, biblická časová os Cesta Bibliou

1. Kam, v rámci veľkého Božieho príbehu, zapadá tento príbeh? Otvorte knihu *Veľká výprava* na strane 55 a všimnite si časovú os v pravej časti strany. (Môžete spomenúť, že toto je časová os starého zákona a že časová os pre nový zákon sa nachádza ďalej. Ak deti nevedia ako je biblia rozdelená, popíšte im čo je to nový a starý zákon a ako je to celé rozdelené na jednotlivé knihy, kapitoly a verše).
2. Nájdite zvýraznený úsek, ktorý zobrazuje päť príbehov zo 9. etapy. Ako zapadá táto etapa do veľkého Božieho príbehu? Ako zapadá dnešný príbeh v rámci týchto piatich príbehoch?
3. Ak máte časovú os *Cestu Bibliou* pre skupinu, skúste zaradiť dnešný príbeh do kontextu veľkého Božieho príbehu. Bolo to na začiatku? Bolo to ,pred', alebo ,po' Ježišovi? Čo iné sa vtedy dialo?

Otázky na úvod

Dĺžka: 5-10 minút

Cieľ: úvod do premýšľania o biblickom texte a ukázať, že je aj dnes relevantný

- 'Príslovie' je múdre porekadlo. Často to vyzerá, že tie slová nedávajú žiaden zmysel - a vtedy si uvedomíš, že majú skrytý význam. Poznáš nejaké príslovia?
- Ako sa môžeš stať múdrym a vedieť, čo je správne?
- Predstav si, že by si vždy vedel, čo je správne a najlepšie? Nebolo by to úžasné?

Hra

Dĺžka: 15 minút

Cieľ: aby sme lepšie porozumeli tomu, čo to znamená dôverovať Bohu

Potrebujeme: klbko vlny alebo šnúry

1. Posadíte sa do ruku a vy ako vedúci budete mať v ruke klbko vlny. Vysvetlite, že dnešná lekcia je o dôvere v Boha a o že niektoré z dôvodov, vďaka ktorým vieme, že mu môžeme dôverovať sú, že vieme, kým je, čo robí a čo hovorí.
2. Chyťte si pevne do rúk koniec vlny a hodte klbko krížom cez kruh jednému z detí. Ako to robíte, povedzte niečo o Bohu – opíšte ho, povedzte čo urobil, pripomeňte si nejaký biblický príbeh alebo niečo podobné.
3. Toto dieťa si zase pevne chytí vlnu a hodí klbko ďalšiemu dieťaťu a opäť povie niečo o Bohu. Ak si nevie na nič spomenúť, môžete poprosiť ostatných, aby mu pomohli s nejakými svojimi návrhmi: ide o to, aby ste si spomenuli na veľa vecí a myšlienok, nie je to žiadny test.
4. Hrajte až do kým nerozmotáte celé klbko vlny – snád' vám nedôjdu nápady na to, čo povedať.
5. Potom, ako ste si zahráli túto hru a spomenuli si na všetky tieto rôzne veci o Bohu, aký majú deti pocit z toho, že môžu dôverovať Bohu?

Čítajte

Čas: 10 minút

Cieľ: Počuť alebo prečítať príbeh z Biblie aby sme pochopili kam príbeh zapadá

Potrebujeme: Biblie, knihu *Veľká výprava*

1 Kde sa nachádzame

Kniha Prísloví vyučuje, že všetka múdrosť je darom od Boha - a spôsob, ako byť múdry, je dôverovať Bohu.

2 Čítame Bibliu

Nájdime si spoločne Príslovia 3:1-8. Buď môžete text prečítať vy, alebo vyberte jedno alebo dve deti, ktoré text nahlas prečíta.

3 Čo sa stalo potom?

Múdrosť a zdravý rozum sú - podľa Prísloví - cennejšie ako peniaze a šperky.

Sú cestou k bezpečnému a šťastnému životu.

Hľadajme v obrázkoch

Čas: 5-10 minút

Cieľ: objavujme biblický príbeh vizuálne

Potrebujeme: knihu *Veľká výprava*

1. Nájdite malý obrázok 'Buď múdry!' na strane 60 v knihe *Veľká výprava*. Porozprávajte sa o tom, čo vidíte. Ako ten obrázok zobrazuje udalosti a ľudí, o ktorých ste čítali?
2. Nalistujte obrázky na stranách 57 a 58. Skúste prísť na to, ktorá časť znázorňuje 'Buď múdry!'.
3. Nechajte deťom dosť času aby si mohli samé poprezerat' obrázky. Vždy je čo objavovať.
4. Ako objavujú, skúste deti povzbudiť k tomu aby popisovali to čo vidia. Môžete im pomôcť jednoduchou otázkou:
  - Kto je na obrázku?
  - Čo sa práve deje?
  - Spomínate si, čo sa stalo predtým?
  - Viete prerozprávať náš príbeh, len pomocou toho, čo vám tento obrázok z príbehu pripomenul?
  - Čo si myslíte, že sa stane ďalej?

Objavujeme v Biblii

Čas: 10-15 minút

Cieľ: zistiť o čom hovorí táto časť Biblie

Potrebuje: Knihu *Veľká Výprava*

Odpovedzte spoločne na otázky zo strany 60 z knihy *Veľká výprava*.

- Myslíš, že je možné vždy vedieť, čo je správne a čo nie? Ako by si to mohol zistiť?
- Poznáš niekoho, kto je „múdry ako Šalamún“? Čo môžeš urobiť preto, aby si sa na neho viac podobal?
- Ktorá časť tohto biblického textu sa ti najviac páči? Prečo?

Vedeli ste?

Čas: 5 minút

Cieľ: učíme sa o Biblii

Potrebuje: Knihu *Veľká Výprava* (dobrovoľné)

Šalamún bol známy kvôli svojej múdrosti. Mnohé z prísloví v knihe Prísloví v Biblii pochádzajú od neho.

Príslovia obsahujú veľa rád o práci, rodine, správaní, o tom, čo je správne a nesprávne a rôznorodých praktických záležitostiach. Sú tam príslovia o férovosti, o tom, ako byť dobrým priateľom, či o tom, ako sa chovať k ľuďom, ktorí sú chudobní alebo potrebujú pomoc.

Zapamätaj si

Čas: 5-10 minút

Cieľ: naučiť sa biblický verš lekcie

Potrebuje: vytlačený veršík pre každé dieťa

1. " Na všetkých svojich cestách ho poznávaj a on sám ti urovná chodníky." Príslovia 3:6. (Ekumenický preklad)
2. Povedzte si tento veršík spoločne, frázu za frázou. Spoločne s deťmi, vymyslite jednoduchú ukazovačku na tieto slová: všetky, viesť, urovnať, ty, cesta, poznávať

Pieseň

Čas: 5 minút

Cieľ: oslava Pána Boha

Potrebuje: Hudobné nástroje, piesne

Zaspievajte spolu oslavnú pieseň

Otázky

Čas: 10-15 minút

Cieľ: získať odpovede na naše otázky a otázky druhých

Potrebuje: Veľkú výpravu a prístup na web

Pri každej etape v knihe sú otázky detí s tým, že odpovede rôznych ľudí môžeme nájsť na stránke www.velkavyprava.sk

Povzbudzujme deti, aby kládli rôzne zvedavé otázky. Skúste na ne odpovedať spoločne, pýtajte sa na názory ostatných detí. Prizvite si niekoho na túto časť stretnutia, aby povedal deťom svoj názor.

1. Naše otázky

Niektoré deti už možno budú mať nejaké otázky ohľadom dnešného príbehu. Ak áno, povzbudte aby sa so svojimi myšlienkami podelili so skupinou.

Vyvstáva z tohto príbehu nejaká ústredná otázka? Čomu deti nerozumeli? Môže sa im zdať, že niektoré veci sú veľmi nepravdepodobné, ba až nemožné; alebo jednoducho nerozumejú niektorým slovám a vetám. Môžu mať veľa otázok, povzbudte ich aby sa pýtali!

2. Naše odpovede

Skúste prísť spoločne na odpovede na vaše otázky. Ak je vás príliš veľa, rozdeľte sa do menších skupín, najlepšie s dospelým vedúcim pre každú skupinku. Ak je vás menej, zostaňte spolu a rozprávajte sa o

vašich otázkach, o tom, ako by ste odpovedali. Zapájajte sa do diskusie, ale snažte sa im nepovedať odpovede príliš rýchlo.

Vyskúšaj

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli nad tým, ako dnešný príbeh súvisí s našimi životmi

Potrebujeme: staršieho „hosta“

1. Spýtajte sa detí: „Poznáš niekoho, kto je oveľa starší ako ty a je kresťanom - možno tvoj starý rodič alebo niekto z kostola?“
2. Ak sa to bude dať, zabezpečte, aby skupinu prišiel navštíviť nejaký starší kresťan.
3. Porozprávajte sa s týmto starším kresťanom a poproste ho, aby vám povedal, čo to pre neho znamená, byť kresťanom. Čo sa počas svojho života naučil? Ako žil pre Boha? Čo robil, keď sa snažil ho nasledovať a poslúchať ho? Čo bolo na tom to najlepšie?
4. Ak je hosť ochotný, nechajte deti, aby sa aj oni pýtali nejaké otázky.

Kreatívna aktívia

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme si uvedomili, ako dnešný príbeh súvisí s našimi životmi

Potrebujeme: obdĺžniky z tvrdého papiera 5x20cm, dierkovačku, stužku alebo farebné nite, gélové perá alebo fixky, nožnice, Biblie

1. Dnes si spoločne vyrobíte záložky, ktorými si deti budú môcť označiť miesta, ktoré si čítali v Biblii alebo vo Veľkej Výprave. Začnite tým, že každé dieťa dostane jeden obdĺžnik a povedzte im, že môžu akokoľvek zmeniť jeho tvar. Môžu vystrihnúť vlnovky na krajoch, ale si aj spraviť záložku v tvare sovy, auta alebo človeka.
2. Navrhňte im, aby si vybrali veršik z dnešného textu, ktorý s aim najviac páči a aby si ho napísali na svoju záložku.
3. Potom záložku ozdobte okolo slov. Použite na to fixky alebo gélové perá a počkajte, kým atrament zaschne predtým než záložky použijete.

4. Spravte na vrchu záložky dieru a prevlečte cez ňu stužku alebo šnúрку, aby ste dokončili ozdobovanie záložiek.
5. Môžete túto záložku použiť na to, aby ste si označili, kde sa vo vašej Biblii nachádzajú Príslovia 3.

Hovor s Bohom

Čas: 5 minút

Cieľ: tráviť čas s Bohom a rozjímať nad dnešným biblickým príbehom.

1. Spoločne sa modlite: "Bože Otče, ďakujem ti, že nám dávaš svoje slová v Biblii, aby sme mohli byť šikovní a múdri - najlepší, akí vieme byť."

Pred odchodom

Čas: 5 minút

Cieľ: zamyslenie, čo sme všetko objavili

Potrebujeme: hodnotiaci hárok, alebo graf pokroku

1. Po každom stretnutí si vyznačte, ktorú časť Biblie ste objavovali
2. Dnešný objav si napíšte do hodnotiaceho hárku slovami, alebo obrázkom.

Etapa 9 Piesne a príslovia

Príbeh 45 Božia cesta

Príslovia 16:1-9

Čítaj

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: predstavenie príbehu pre toto stretnutie

Potrebujeme: Biblie alebo knihu Veľká výprava (obe dobrovoľné)

1. Začni túto etapu nájdením a prečítaním biblického veršu z Prísloví 16:1: “Človek vo svojom srdci plánuje, odpoveď však prichádza od Hospodina.”
2. Čo vám tento verš napovedá o dnešnom príbehu?
3. Spomína sa tam nejaká postava, alebo miesto?
4. Myslíte si, že viete o čom ten príbeh bude?
5. Pokúste sa deti povzbudiť k vnímaniu príbehu, snažte sa v nich vybudovať pocit očakávania.

Hudba

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: chváliť Boha

Potrebujeme: CD s pesničkami, alebo jednoduché hudobné nástroje a slová piesní (vytlačené alebo ppt)

Vyberte jednoduchú živú pieseň, ktorá sa môže stať „hymnou“ vašich stretnutí. Prípadne skúste vyberať piesne podľa témy, ktorú budete preberať.

Časová os

Dĺžka: 5 minút

Cieľ: Určiť ako dnešný príbeh zapadá do veľkého Božieho príbehu a jeho ľudu

Potrebujeme: Knihu Veľká výprava, biblická časová os Cesta Bibliou

1. Kam, v rámci veľkého Božieho príbehu, zapadá tento príbeh? Otvorte knihu *Veľká výprava* na strane 55 a všimnite si časovú os v pravej časti strany. (Môžete spomenúť, že toto je časová os starého zákona a že časová os pre nový zákon sa nachádza ďalej. Ak deti nevedia ako je biblia rozdelená, popíšte im čo je to nový a starý zákon a ako je to celé rozdelené na jednotlivé knihy, kapitoly a verše).
2. Nájdite zvýraznený úsek, ktorý zobrazuje päť príbehov zo 9. etapy. Ako zapadá táto etapa do veľkého Božieho príbehu? Ako zapadá dnešný príbeh v rámci týchto piatich príbehoch?
3. Ak máte časovú os *Cestu Bibliou* pre skupinu, skúste zaradiť dnešný príbeh do kontextu veľkého Božieho príbehu. Bolo to na začiatku? Bolo to ,pred', alebo ,po' Ježišovi? Čo iné sa vtedy dialo?

Otázky na úvod

Dĺžka: 5-10 minút

Cieľ: úvod do premýšľania o biblickom texte a ukázať, že je aj dnes relevantný

- Aký máš plán na zvyšok dňa? Budeš robiť to isté, čo robíš každý deň? Rozhodol si sa, čo budeš robiť vo voľnom čase? Budeš so svojimi kamarátmi? Pozerať telku alebo sa hrať na počítači? Alebo čo budeš robiť?
- Aké máš plány na najbližších pár dní? Kam pôjdeš? Čo budeš robiť? S kým sa budeš stretávať?
- Urobil si si vo svojich plánoch miesto pre Boha?

Hra

Dĺžka: 10 minút

Cieľ: aby sme zamysleli nad múdrymi prísloviami z Biblie

Potrebujeme: Biblie alebo vypísané biblické verše, papier na balenie, lepiacu pásku, hudbu, ktorú môžeme púšťať a zastavovať

1. Zahrajte si „posuň si balík“ jedným z dvoch spôsobov. Buď pripravte balík už dopredu. Pod každú vrstvu dajte papierik s vypísaným biblickým veršom. Tieto verše môžu byť priamo z dnešného biblického textu alebo to môžu byť iné verše z Prísloví alebo verše, ktoré sa deti učili naspäťmať či iné verše podľa vášho výberu.
2. Hru hráte tak, že si deti podávajú balík do kruhu, kým hrá hudba a keď hudba prestane hrať, dieťa, ktoré má v ruke balík, môže odbaliť najbližšiu vrstvu a prečítať veršik, ktorý pod ňou nájde.
3. Alebo naopak zapojte deti do výroby balíka. Nechajte každé dieťa, alebo dvojicu vybrať nejaký biblický verš, ktorý majú radi alebo ktorý poznajú, nechajte ich vypísať ho na papierik a zabalte každý papierik pod vrstvu baliaceho alebo novinového papiera.
4. Hrajte hru tak ako predtým, ale tentokrát vždy, keď niekto prečíta nejaký veršik, spýtajte sa aj, kto tento veršik vybral a prečo.
5. Nie je to žiadny problém, ak sa nejaký veršik objaví viac než raz: môžete deťom poukázať na to, že deti objavujú a tešia sa z rovnakých právd v Biblii.

Čítajte

Čas: 10 minút

Cieľ: Počuť alebo prečítať príbeh z Biblie aby sme pochopili kam príbeh zapadá

Potrebujeme: Biblie, knihu *Veľká výprava*

1 Kde sa nachádzame

Ako môžeme byť šťastní? Ako môžeme žiť tak, ako to Boh chce? Tu je zopár múdrych rád...

2 Čítame Bibliu

Nájdime si spoločne Príslovia 16:1-9. Buď môžete text prečítať vy, alebo vyberte jedno alebo dve deti, ktoré text nahlas prečíta.

3 Čo sa stalo potom?

Prečítaj si z Prísloví viac. Nemusíš čítať celé kapitoly alebo dlhé úseky - len si ich otvor a prečítaj si pár veršov. Pokús sa nájsť príslovie, ktoré ťa spraví múdrom.

Hľadajme v obrázkoch

Čas: 5-10 minút

Cieľ: objavujme biblický príbeh vizuálne

Potrebujeme: knihu *Veľká výprava*

1. Nájdite malý obrázok 'Božia cesta' na strane 60 v knihe *Veľká výprava*. Porozprávajte sa o tom, čo vidíte. Ako ten obrázok zobrazuje udalosti a ľudí, o ktorých ste čítali?
2. Nalistujte obrázky na stranách 57 a 58. Skúste prísť na to, ktorá časť znázorňuje 'Božia cesta'.
3. Nechajte deťom dosť času aby si mohli samé poprezerat' obrázky. Vždy je čo objavovať.
4. Ako objavujú, skúste deti povzbudiť k tomu aby popisovali to čo vidia. Môžete im pomôcť jednoduchou otázkou:
  - Kto je na obrázku?
  - Čo sa práve deje?
  - Spomínate si, čo sa stalo predtým?
  - Viete prerozprávať náš príbeh, len pomocou toho, čo vám tento obrázok z príbehu pripomenul?
  - Čo si myslíte, že sa stane ďalej?

Objavujeme v Biblii

Čas: 10-15 minút

Cieľ: zistiť o čom hovorí táto časť Biblie

Potrebujeme: Knihu *Veľká Výprava*

Odpovedzte spoločne na otázky zo strany 60 z knihy *Veľká výprava*.

- Prečítaj si tieto verše znova. Aký je Boh? Čo podľa teba chce? A čo nechce?
- Keby si si mal vybrať iba jedno z týchto prísloví, ktoré by to bolo?
- Mohol by si povedať, že Boh má „posledné slovo“ v tvojom živote? Prečo áno a prečo nie?

Vedeli ste?

Čas: 5 minút

Cieľ: učíme sa o Biblii

Potrebujeme: Knihu *Veľká Výprava* (dobrovoľné)

Zistite viac o Biblii s pomocou týchto faktov.

Krátke príslovia Mnohé z prísloví sú napísané ako jeden verš. Prvá časť verša udáva tému. Druhá polovica verša buď iným spôsobom tému opakuje, alebo ukazuje, čo sa stane, ak múdro nekonáš.

Zobierané príslovia Mnohé z veršov v prísloviach fungujú sami o sebe, ako samostatné verše. Nemusíš si prečítať celú kapitolu, aby ti jednotlivé príslovia dávali zmysel.

Zapamätaj si

Čas: 5-10 minút

Cieľ: naučiť sa biblický verš lekcie

Potrebujeme: vytlačený veršík pre každé dieťa, modelovacia hlina, ceruzky

1. "Človek vo svojom srdci plánuje, odpoveď však prichádza od Hospodina." Príslovia 16:1. (Ekumenický preklad)
2. Dajte každému dieťaťu hlinu, aby si z nej vyrobili "dosku na písanie". Do vymodelovanej dosky si ceruzkou vyrite slová verša. Potom si ho spoločne prečítajte.

Pieseň

Čas: 5 minút

Cieľ: oslava Pána Boha

Potrebujeme: Hudobné nástroje, piesne

Zaspievajte spolu oslavnú pieseň

Otázky

Čas: 10-15 minút

Cieľ: získať odpovede na naše otázky a otázky druhých

Potrebujeme: Veľkú výpravu a prístup na web

Pri každej etape v knihe sú otázky detí s tým, že odpovede rôznych ľudí môžeme nájsť na stránke www.velkavyprava.sk

Povzbudzujme deti, aby kládli rôzne zvedavé otázky. Skúste na ne odpovedať spoločne, pýtajte sa na názory ostatných detí. Prizvite si niekoho na túto časť stretnutia, aby povedal deťom svoj názor.

1. Naše otázky

Niektoré deti už možno budú mať nejaké otázky ohľadom dnešného príbehu. Ak áno, povzbudte aby sa so svojimi myšlienkami podelili so skupinou.

Vyvstáva z tohto príbehu nejaká ústredná otázka? Čomu deti nerozumeli? Môže sa im zdať, že niektoré veci sú veľmi nepravdepodobné, ba až nemožné; alebo jednoducho nerozumejú niektorým slovám a vetám. Môžu mať veľa otázok, povzbudte ich aby sa pýtali!

2. Naše odpovede

Skúste prísť spoločne na odpovede na vaše otázky. Ak je vás príliš veľa, rozdeľte sa do menších skupín, najlepšie s dospelým vedúcim pre každú skupinku. Ak je vás menej, zostaňte spolu a rozprávajte sa o

vašich otázkach, o tom, ako by ste odpovedali. Zapájajte sa do diskusie, ale snažte sa im nepovedať odpovede príliš rýchlo.

3. Otázky iných

Povedzte deťom o Kay a prečítajte jej otázku. Toto sa stalo, keď si Kay spolu so svojou krstnou mamou Alison čítali tento biblický príbeh:

Osemročná Kay má rada tanec.

Kay si nebola istá významom jedného zo slov v 16. kapitole, druhom verši: 'pohnútky zvažuje Hospodin.' Spýtala sa: "Čo sú to 'pohnútky'?"

4. Odpovede iných

Alison vysvetlila: "Pohnútko je dôvod, pre ktorý niekto niečo robí. Ak ti niekto dá sladkosť, môže to byť pre mnoho dôvodov. Môže to byť, lebo: si bola dobrá a je to ako odmena; alebo ťa má rád a chce sa s tebou kamarátiť; alebo chce, aby si pre neho niečo urobila a je to úplatok; alebo je to dobrá osoba a chce sa podeliť; alebo chce, aby si ľudia mysleli, že je dobrý, a lebo to ohúri druhých.

Boh pozná naše pohnútky, preto je dôležité robiť veci, ktoré tešia Boha a nie z iných dôvodov."

Vyskúšaj

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme sa zamysleli nad tým, ako dnešný príbeh súvisí s našimi životmi

Potrebujeme:

1. Prečítaj si znovu múdre príslovia z Prísloví 16:1-9. Alebo si prečítaj iné príslovia z veršov a kapitol, ktoré sú tejto v Biblii blízko.
2. Je nejaký jeden, ktorý sa ti naozaj páči? Alebo je tam jeden, o ktorom si myslíš, že by fungoval dobre? Alebo je tam jeden, ktorý možno znie ako dobrý nápad?
3. Vyber si jedno príslovie a nakresli komiks na jeho ilustráciu.

4. Ukážte si navzájom svoje komiksy. Dokážu z tvojho obrázku pochopiť, ako byť múdrom?

Kreatívna aktívia

Čas: 10 minút

Cieľ: aby sme si uvedomili, že keď dôverujeme Bohu dokážeme spraviť dobré rozhodnutia

Potrebujeme: farebné papiere, šnúra, štipce, potreby na maľovanie

1. Vyberte si jeden veršík z dnešného čítania na veľký plagát. Podľa toho, koľko času máte počas hodiny, budete možno musieť vybrať veršík dopredu, aby ste si mohli pripraviť materiály, ale ak máte dost' času, nechajte deti, aby si vybrali.
2. Napíšte každé písmeno z versa na samostatný (alebo na polku z) farebný papier bublinovým písmom a vystrihnite si tieto písmená.
3. Dajte každému dieťaťu jedno písmeno na ozdobovanie, alebo dajte všetky písmená z jedného slova malej skupinke detí. Použite farby, farbičky alebo obrázky, z ktorých spravíte koláže. Môžete každé slovo ozdobiť v inom štýle, aby bol konečný nápis naozaj efektný.
4. Keď sú všetky písmenká pripravené, zaveste kus šnúry na stenu alebo do vzduchu nad hlavy detí. Nechajte deti, aby svoje písmenká prištipcovali na správne miesta, akoby vešali prádlo..
5. Ustúpte a pozrite sa na celý nápis a spoločne si ho prečítajte.

Hovor s Bohom

Čas: 5 minút

Cieľ: tráviť čas s Bohom a rozjímať nad dnešným biblickým príbehom.

1. "Pomôž mi, prosím, Bože, byť múdrom, keď som so svojími kamarátmi."

Pred odchodom

Čas: 5 minút

Cieľ: zamyslenie, čo sme všetko objavili

Potrebujeme: hodnotiaci hárok, alebo graf pokroku

1. Po každom stretnutí si vyznačte, ktorú časť Biblie ste objavovali
2. Dnešný objav si napíšte do hodnotiaceho hároku slovami, alebo obrázkom.